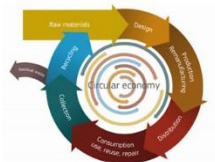

Kritinis žvilgsnis į žiedinės ekonomikos iššūkius

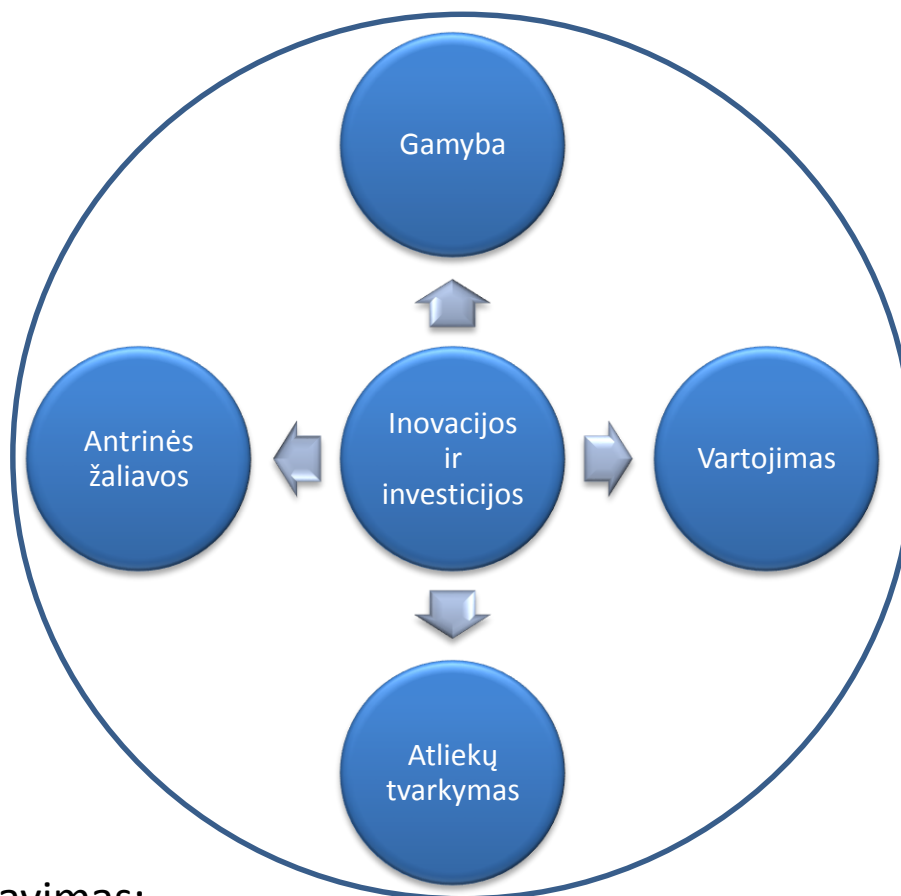
Pakuočių sektorius 2017

Dalius Krinickas
Aplinkos viceministras
2017 m. lapkričio 9 d.

Žiedinės ekonomikos paketas

prioritetinės sritys

ŽE paketo dalys:

- Gamyba ir projektavimas;
- Išteklių naudojimas;
- Atliekų tvarkymas ir pavertimas ištekliais

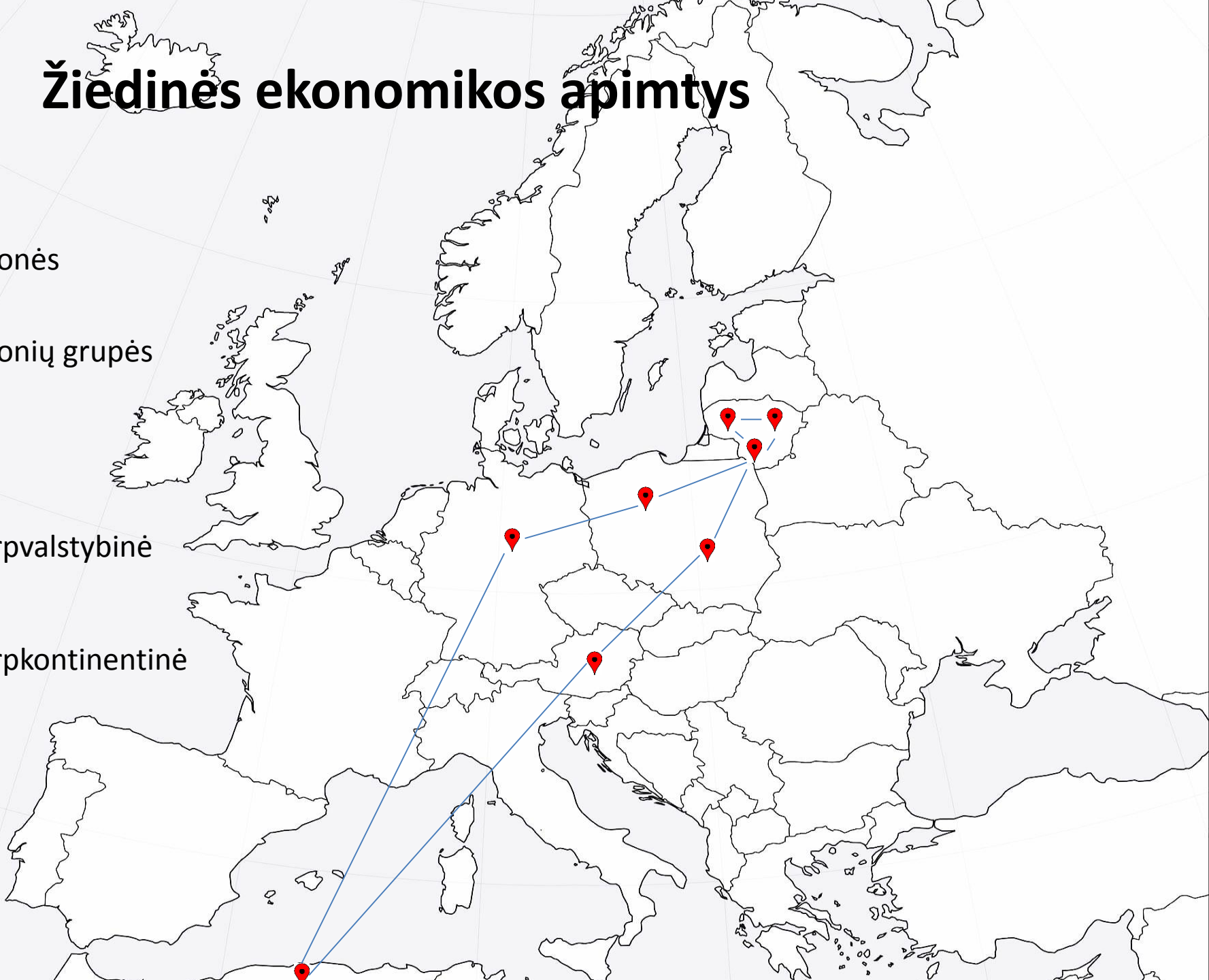
Žiedinės ekonomikos apimtys

Įmonės

Įmonių grupės

Tarpvalstybinė

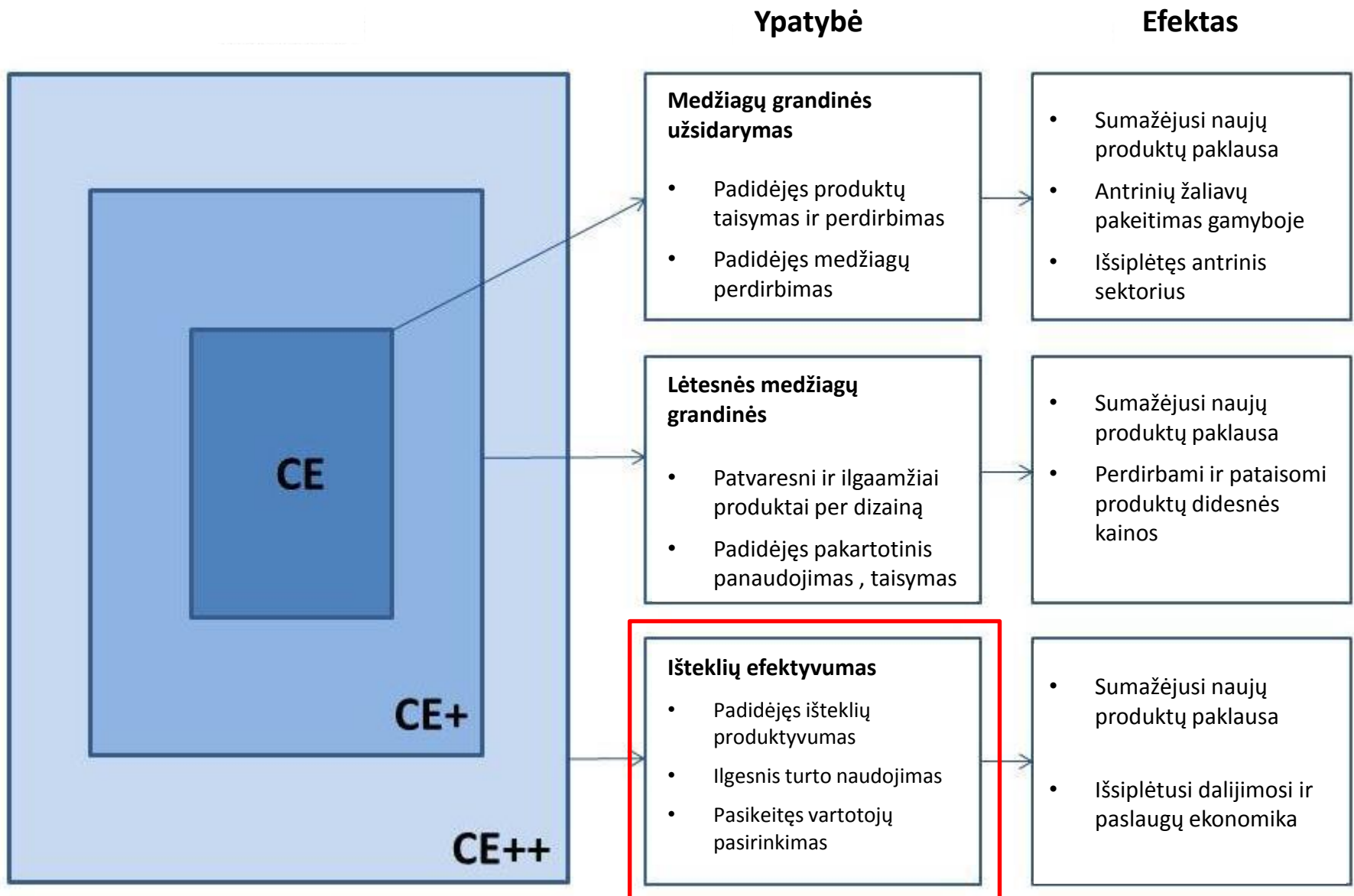
Tarpkontinentinė

ŽE verslo modeliai

- **Atliekos-vertybė** – perdirbimas, pramonės sąsajos, pvz., 8 ES šalių projektas dėl statybos atliekų (griovėjai, surinkėjai, perdirbėjai, gamintojai)
- **Žiedinis tiekimas** – atsinaujinančių ir bioskaidžių išteklių naudojimas, 100% pakartotinai panaudojami/perdirbami. Dažniausiai pradedama MVĮ, pvz., alaus butelio laikiklis
- **Ilgamžiškumas** – priežiūra, taisymas, produktų tarnavimo prailginimas. Taupo išteklius ir kaštus. Pvz., eBay, pakartotinio panaudojimo centrai
- **Dalijimasis** – bendra nuosavybė. Pvz., Airbnb, CityBee. Iš pradžių keičiamasi tarp draugų, vėliau tampa verslu
- **Produktas-paslauga** – į produktą (papildomas servisas), vartotoją (išperkamoji nuoma), rezultatą (specifiniai produktai (energetika, chemikalai)) orientuota paslauga

Ypatybės ir efektas

Makroekonominiai aspektai

- Pereinant prie ŽE – poveikis užimtumui ir augimui, nes vieni sektoriai mažės, kiti augs (skatmenizavimas ir automatizavimas).
- Gamybos sektorius keisis priklausomai nuo technologijų tobulėjimo, išteklių atgavimo iš atliekų, produktų keitimo į paslaugas.
- Labiausiai tikėtina neigiamą poveikį pajus kasybos, naftos ir dujų, žemės ūkio, žuvininkystės, miškininkystės sektorių darbuotojai.
- Produktų projektavimas tikėtina vaidins vieną pagrindinių vaidmenų (naujų medžiagų naudojimas pakuočių sudėtyje). Tai sumažins išteklių paklausą.
- Perėjimas skirtingai paveiks ištekliais turtingas ir ištekliais skurdžias šalis.

Elektroninės prekybos poveikis

- 400 gamintojo atsakomybės schemų pagrindinė problema – šešėlinis dalyvavimas (free riders).
 - E-prekyba kuria naujus šešėlinius dalyvius, kadangi vartotojai laisvi pirkti prekes iš kur nori ir gali sau leisti.
 - 5–10% e-prekybos nedalyvauja gamintojo atsakomybės schemose. Pvz., tai sudaro apie 460,000–920,000 t elektronikos kasmet ES.
-

Sprendimai: Registras

Įmonių veiksmų atsekamumas

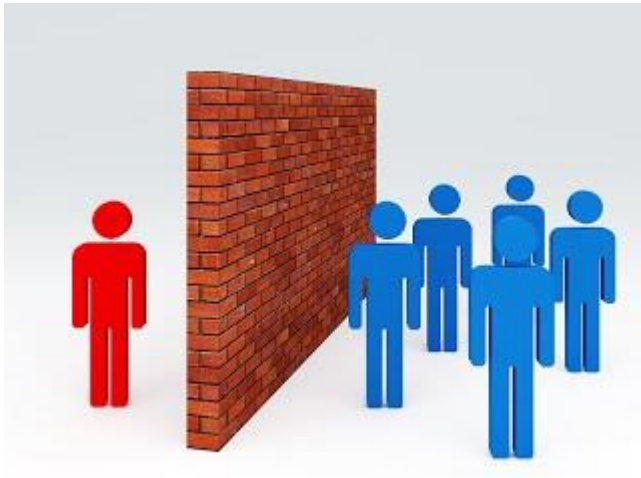
E-prekybai pareiga skelbti savo gamintojo pareigas

Pareiga logistikos įmonėms vykdyti gamintojo pareigas

Anoniminis šešėlinių gamintojų identifikavimas

Žiedinės ekonomikos barjerai

- Už ES ribų didžiausi apribojimai dėl antrinių žaliavų prekybos
- ES šalyse 92% draudimų susiję su atliekomis ir metalo laužu:

- Licencijavimo reikalavimai
- Eksporto mokesčiai
- Eksporto kvotos
- Eksporto draudimai
- Vietinės rinkos reguliavimas
- Aprobėtų eksportuotojų sąrašai

Verslo modelių barjerai

**Vartotojų
pripažinimas** – nauji
daiktai pranašesni
už naudotus

**Produktų
„kanibalizmo“
baimė** – sumažėjusi
paklausa

**Taisomų produktų
kokybė** – priklauso
nuo keičiamų
detalių

**Aukštos darbo
sąnaudos** –
automatika pigiau
nei remontas
rankomis

**Prekybos
apribojimai** –
remontuotų
produktų
panaudojimas

**Prekybos tinklų
trūkumas**

Technologijų stygius
– technologijos
kuriamos naujų
produktų gamybai

**Mažesnė
konkurencija** -
naujų produktų
konkurenciniai
kaštai mažesni

Ilgūdžių trūkumas –
mažai norinčių
mokytiis remonto
amato

**Prastas
projektavimas** –
sunkumai taisyti

**Sparti technologijų
raida**

**Atkūrimo
technologijų stoka**

**Barjerų eliminavimas gali įtakoti
žiedinės ekonomikos plėtrą**

AČIŪ

Informacijos šaltinis: Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija